

4.4 Comfortabel leven

De woning wordt steeds meer een samensmelting van allerlei functies; het is een plek die warm en comfortabel is, waar je al je muziek, foto's en bestanden binnen bereik hebt, die voor je zorgt als je ziek bent, waar je contact houdt met vrienden en familie en waar je werkt. Daarbij staat de woning niet geïsoleerd in de wereld van de bewoner, maar vormt deze een onlosmakelijk onderdeel van de leefomgeving in zijn leefpatroon 'thuis, op weg, elders'. In deze wereld vinden steeds weer vernieuwingen plaats vanuit diverse sectoren die te maken hebben met installatievraagstukken (energie, zorg, vervoer, leefklimaat, comfort, veiligheid, communicatie).

Het concept van comfortabel leven, oftewel 'smart living' gaat van integreren van innovaties over sectoren heen. Prof. dr. Nico Baken spreekt in dit verband van transsectorale vernieuwing zoals uiteengezet in het essay 'Intelligent, duurzaam en comfortabel wonen'. Door vanuit verschillende branches gezamenlijk functionele en technologische vernieuwingen op te pakken, ontstaan veel kansen op het gebied van infratechniek, elektrotechniek, installatietechniek en ICT. Deze vernieuwingen worden op velerlei wijzen aangeduid, zoals levensloopbestendig wonen, zelfregulerend huis, domotica, 'personal climate', flexibel wonen, lokale klimatisering, zorg op afstand en het nieuwe werken. Kern van de zaak is dat door integrale oplossingen op het gebied van energie, technologische voorzieningen, telematica en mobiliteit, de woning zijn bewoner steeds beter in staat stelt te functioneren binnen zijn totale leefomgeving (thuis, onderweg, elders) en te communiceren met zijn leefomgeving. Hierbij is de consument overigens niet alleen maar degene die consumeert. Nee, de consument neemt steeds meer een tussenpositie in. Hij is steeds meer 'prosumert', de persoon die consumeert en stuurt, die direct richting geeft aan datgene wat hij uiteindelijk gerealiseerd wil zien. Dit wordt ook wel aangeduid als co-creatie.

Wat is de betekenis hiervan voor de installatiebranche?

markt

De impact van comfortabel leven betreft zowel de directe markt voor installatie in en voor woningen (renovatie en nieuwbouw) als de installatiemarkten die betrekking hebben op de infrastructuur van de woonomgeving. Comfortabel leven betekent immers ook veilig wonen, bereikbaar wonen, verbonden wonen. Ook op markten voor de infrastructurele voorzieningen voor communicatie, openbare verlichting en openbare veiligheidsvoorzieningen heeft comfortabel leven een duidelijke impact.

competenties

Comfortabel betekent mogelijk op wijkniveau een aansturing van de vraag vanuit een centraal aanspreekpunt. De 'prosumert' van de toekomst vraagt om oplossingen die gerealiseerd moeten worden door verschillende disciplines, maar hij wil slechts één aanspreekpunt. Dat is niet zomaar een loket, maar een persoon, een bedrijf waaraan hij ook daadwerkelijk die loketfunctie toevertrouwt. Dit vereist van de installateur vooral dat hij zijn gezicht laat zien en dat hij persoonlijk contact onderhoudt met potentiële opdrachtgevers en met zijn netwerk van bedrijven! Wil de installateur het initiatief kunnen houden en zelf zijn netwerk kunnen aansturen, dan zal hij niet alleen veel verstand moeten hebben van technische zaken als domotica, maar ook van achtergronden van de marktvraag (zorgbehoefte).

Hij zal tevens moeten beschikken over zeer goede sociale en communicatieve vaardigheden om de relatie met de wijk warm te houden. Dat hij integraal ontwerpen probleemloos beheerst en kennis heeft van velerlei installatietechnieken staat buiten kijf. Juist bij 'comfortabel leven' is de installateur immers – ook voor de klant – de spil om wie het draait.

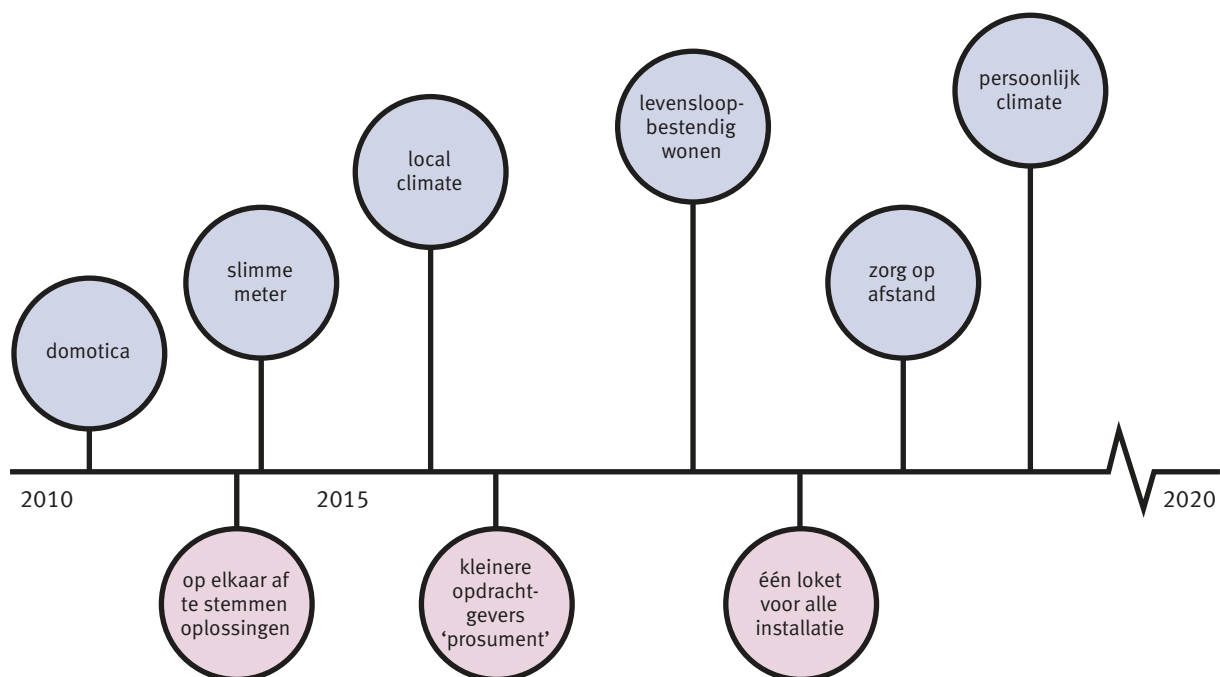
kansen

Comfortabel leven en wonen betekent niet alleen transsectorale innovatie, maar ook transsectorale vraag. Binnen dit thema zien vooral de kleinere installatiebedrijven kansen voor de toekomst. Dat is niet verwonderlijk, want zij bedienen nu ook vaak de consumentenmarkt. De consument heeft een complexe vraag, ziet niet direct de lijn naar allerlei gescheiden bedrijfjes en specialisten en verwacht juist dat dit loket voor hem al die combinaties kan leggen en zorgt dat het geheel hoogwaardig gerealiseerd kan worden. Op dat moment is de installateur aan zet. Als geen andere sector kan de installatiebranche (ook al tijdens de bouw, want ook daar zal de consument steeds meer prosumert zijn!) die functie van het loket gaan vervullen.

Wanneer komen de innovaties binnen dit thema tot uitdrukking?

In de tijdlijn wordt een ruwe indicatie gegeven van de periode waarbinnen innovaties mogelijk manifest zullen zijn. Hierbij maken we onderscheid in drie perioden: (1) tot 2015, (2) tot 2020 en (3) na 2020.

Tijdlijn comfortabel leven

Comfortabel leven

Comfortabel leven geldt voor wonen, werken, winkelen, recreëren en voor de situatie 'op weg zijn naar... (en route)'. Het is een permanent streven van individuen dat er toe bijdraagt dat het voorzieningenniveau in de woning, het bedrijf, op locatie en onderweg op een steeds hoger peil gebracht wordt. Aan dit streven is geen tijdlijn gebonden, wel aan de technische innovaties die hieronder vallen. Veel innovaties voorbij het primaire ontwikkelingsstadium en zijn nu al (latent, soms al manifest) aanwezig.

Comfortabel leven ... een kijkje in de toekomst ...

2025: Prosument eist zelfcontrole

Het huis van de toekomst is anno 2025 een stuk dichterbij gekomen. Veel van de zaken die eind jaren negentig voorspeld werden, zijn inmiddels waarheid geworden. Persoonlijke instellingen in ruimtes, gekoppeld aan aanwezigheidsdetectie zorgen ervoor dat veel ruimtes optimaal geklimatiseerd zijn. De consument is hiermee zelf ook een “bestuurder” van zijn eigen woning geworden en kan dit vanaf elke gewenste locatie doen.

Zo ook Anna en Tom, die een appartement hebben betrokken in een monumentaal pand in Den Haag. Deze appartementen zijn een mooie mix van oude en nieuwe elementen. De voorzieningen worden in de loop van de jaren steeds meer aangepast aan het nu, maar de oude karakteristieke elementen van het pand moeten daarbij wel behouden blijven. Anna en Tom willen hun vloer laten restaureren, maar willen eigenlijk daarbij toch de overstap maken naar vloerverwarming. Ze huren daarvoor een gespecialiseerd bedrijf in, dat een concept voor vloerverwarming heeft ontwikkeld in oude vloerdelen. Dit bedrijf zorgt ook voor de koppeling naar de aansturing via hun “digitale woning”. Anna en Tom kunnen die met hun laptop of mobiele telefoon benaderen en hun persoonlijke voorkeuren aangeven wat betreft comfort. De aansturing van hun woning heeft ook een koppeling tussen de verwarmings- en energie-eenheid, de computer en het elektriciteitsnet. Een programma dat Anna heeft gevonden op haar energiegemeenschap zorgt ervoor dat er zo efficiënt mogelijk omgegaan wordt met het rendement van de verwarmings- en energie-eenheid en zorgt voor een zo voordelig mogelijke afname van energie van het net. Via hun ‘digitale woning’ regelen Anna en Tom ook hun internet en telecomdiensten en lezen ze de krant. En via de ‘digitale woning’ van de oma van Anna blijven ze op de hoogte van de gezondheid van oma, lezen ze bezoekverslagen van andere familieleden en is er natuurlijk tijd voor een gezellig gesprek op afstand.

In ieder geval hebben ze ten aanzien van hun woning en het te ervaren comfort daarin totaal de regie in handen!!